Csipkeszegély

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	10587
Alkotó:	Dékáni, Árpád (1861 - 1931) / tervező Markovits, Mária (1875 - 1954) / kivitelező
Gyár / műhely:	Halasi Csipkeműhely
Készítés ideje:	1903
Készítés helye:	Kiskunhalas
Jelzés:	nincs
Anyag:	fémfonal; lenfonal; selyemfonal
Technika:	csipkeöltés; szövőöltés
Méretek:	hosszúság: 26 cm szélesség: 17,5 cm

A magyar varrott csipke világhírű képviselője a különleges halasi csipke. Kialakulása és korai darabjainak jellegzetes mintakincse – a kiskunhalasi református gimnázium rajztanára, a háziipari mozgalom egyik úttörő személyisége – Dékáni Árpád (1861–1931) nevéhez kötődik. Csipkéinek szecessziós hangulatvilágba ültetett, sajátosan magyar motívumvilágát iparművészeti előképzettségére és néprajzi gyűjtéseire alapozva alkotta meg. Jellegzetesek szeszélyesen kanyargó vonalvezetései, változatos és gazdag növényábrázolásai, kedves állatalakjai. A kész csipketervek elkészítésének egyedi technikáját Markovits Mária (1875–1954) fehérnemű-varrónő dolgozta ki. Különlegességét határozott körvonalú vászonöltéses kitöltéseinek, játékosan kanyargó kontúrvonalainak, laza összekötő öltéseinek és finom színárnyalatainak köszönheti. Legyező, zsabó, mandzsetta, zsebkendőszél formájában a női viselet elegáns csipkedíszét alkották.

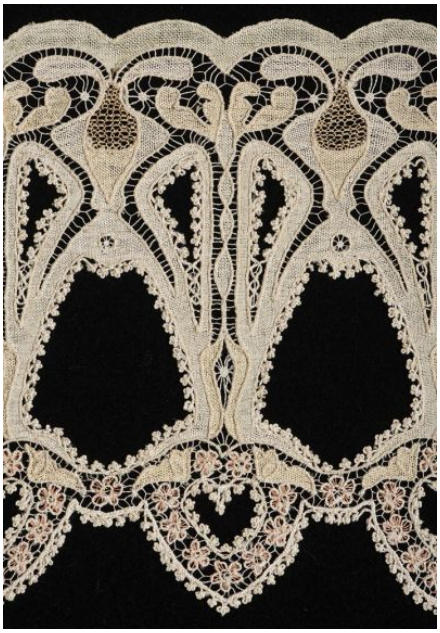
Az itt látható csipke a szecessziós függőékszerek felépítésére emlékeztet. A fölső karéjos perem alatt szimmetrikus levél- és virágminta, mely elkeskenyedve szívformában végződik. A szívet apró virágok veszik körül, a szegélyt pikós dísz kíséri. A minta négyszer ismétlődik, az egyes részeket stilizált tulipán köti össze.

Irodalom

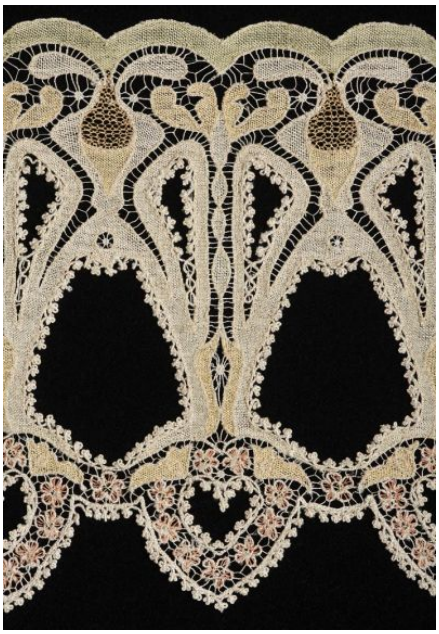

- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 103 (Erdei Lilla)
- Szerk.: Éri István: A magyar szecesszió csipkéi - színes varrott csipkék. *Restaurálási tanulmányok Timárné-Balázsy Ágnes emlékkönyv*. Pulszky Társaság - Magyar Múzeumi Egyesü, Budapest, 2004. - 106. (László Emőke)
- Janó Ákos, Vorák József: *A halasi csipke útja a gondolattól a világhírig*. Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Múzeumi, Kecskemét, 2004. - 3. kép
- László Emőke, Pásztor Emese, Szakál Aurél: *Halasi csipke*. Halasi Csipke Alapítvány, Kiskunhalas, 2000. - Nr. 29
- Szerk.: Szilágyi András, Horányi Éva: *Szecesszió. A 20. század hajnala. (Az európai iparművészet korszakai.)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1996. - Nr. 9.44 (László Emőke)
- Tompos Lilla: *Magyar hagyományok az öltözködésben*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 13.
- Szerk.: Voit Pál, László Emőke: *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - p. 344., 18. kép
- Ernyey Gyula: *Hungarian Art Nouveau (kiáll. kat.)*. Washington, 1977. - Nr. 207.
- *Mintalapok. Új Folyam*, I./IX/.14.. Magyar Iparművészeti Társulat, Budapest, 1903.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum